ژیژەك و نیگایەكی كورت

وەلید

به دەربڕینه هیگڵییەکە، ژیژەک دەرخەر و زمانی ڕۆحی زەمانەیە، لە گفتوگۆیەکی ئەم دواییەدا لێی دەپرسن: گەر هیگڵ زیندوو بووایە، چۆن سەیری ناوبانگی نۆی دەکرد؟ ئەویش دەڵێت: «پێموانییە کێشەیەکی هەبووایە لەگەڵ ئەمەدا، وابزانم لە کۆتایی فینۆمینۆلۆژیای ڕۆحدایە کە دەڵێت ئەگەر وەک فەیلەسوفێک دەرخەری ڕۆحی زەمانە بێت، ئەوا ئەمە ناوبانگت پێدەبەخشێت، نەنانەت گەر خەڵکیش لێت نێنەگات. خەڵک هەر تا ڕادەیەک لە ناوبانگ نێدەگەن. ئەمە پرسیارێکی دیالەکتیکیی قەشەنگە: خەڵکی چ هەستێکیان هەیە بەرامبەر بە ناوبانگ؟». ناوبانگ جۆرێکە لە بەدحاڵیبوون. یان دەکرێت بە پێی دەستەواژەیەکی خۆی بڵێین، هەمیشە دەگەڕێنەوە بۆ ئایندە: گەڕانەوە بۆ ئایندە!

گۆڤارێکی فكریی، فەلسەفیە، دوو مانگ جارێک دەردەچێت
ئایدیا

ژیژەک لە گەڕانەوەیەکی بەردەوامدایە، بۆ فیکری لاکان و هیگڵ و مارکس، بە دەربڕینێکی تر، ئەو سیسنەمە زاراوەییەی کە بە کاری دەهێنێت ئێکەڵەیەکە لەو سیانە. لە دەرونشیکاریی لاکانەوە بۆ فەلسەفەی هیگڵ و دیوە سیاسی و ڕەخنەییەکەی مارکس. گەڕانەوەکانی تریشی جێی سەرنجن بۆ کانت و لینین و مەسیحیەت و هیچکۆک و کیشلۆفسکی و... هند

هیچ شتێک لە دیدی ژیژەکەوە چکۆلە و پەراوێز نییە، ڕەنگە بتوانین بڵێین هەموو شتێک پەیوەندیی بە هەموو شتێکەوە هەیە، هەر شتێک لە ناو گشت «کل»دا ڕۆڵی خۆی هەیە: دیزاینی کاسەی تەوالێتەکان تەعبیرن لەوەی کە سەردەمی ئایدۆلۆژیا کۆتایی نەهاتووە-هەر تەوالێتێکی فەرەنسی و ئەمریکی و ئینگلیزی گوزارشتە لە جۆرە مێژوویەک و جۆرە جیهانبینییەک. دەکرێت ئەمە بە خوێندنەوەیەکی «ماتریالیسنی» بزانین، ئەوەی کە لە جیاتی»گشت«، «بەش»وەردەگرین و گشتی پێ دەپشکنین. ئەمە بەپێچەوانەی خوێندنەوەی ئایدیالیسنییەوە کە هەموو»بەش»ەکان پێکەوە لە ئایدیایەک و لە»گشت»ێکدا کۆدەکاتەوە.

سەرەتا نەیدەزانی بۆ دەبێتە فەیلەسوف، شکستی خواردبوو، پتر حەزی لە سینەما بوو، بەڵام دواتر بە تەفسیری سینەمایی هەوڵی قەرەبووکردنەوەی دەدات. سەبارەت بەوەی کە چ تێگەیشتنێکی بۆ ئامانجی فەلسەفە و ڕۆڵی فەیلەسوف هەبووە دەڵێت: «بڕواناکەم هیچ وێنایەکی ڕوونم بۆ فەلسەفە هەبوبێت، یان بە دەربڕینە لاکانییەکە-شتێک لە مندا و زیاد لە خۆم بوو کە بڕیاریدەدا-» . لە نزیکەی 15 ساڵیدا دەستدەکات بە خوێندنەوەی دەقە ستانداردە کلاسیکییە مارکسییەکان. پێش دکتۆرای یەکەمی کە دەربارەی هایدگەرە، لە 22 ساڵیدا یەکەم کتێبی خۆی بڵاودەکاتەوە، بەڵام کتێبێک کە خۆی وانەنی، ناونیشانێکی زۆر شەرمەزارکەری هەیە: ئازاری جیاوازی. وەستانی لەسەر هایدگەر لە سەرەتاوە، دەگەڕێتنەوە بۆ هایدگەر لە پەیوەندیدایە لەگەڵمان، بەو مانایەی کە فۆکۆ وتبووی کۆی فەلسەفە دژەئەفلاتونییە، واتە بایەخی فەیلەسوفێک هێندە

ڕقم لە نوسینە. زۆر بێزارم لە نوسین-نازانن چەندە. کاتێك دەگەمە کۆتایی کارێك، وادێتە بەرچاوم کە بەڕاستی نەمتوانیوە ئەو شتە بڵێم کە دەمویست

زیاددەبێت کە دژی خۆی دەبێنەوە. وەک هیگڵ لە سەدەی نۆزدە و هایدگەر لە سەدەی بیستدا.

ژیژەک هەمیشە دەگەڕێنەوە بۆ دەروونشیکاریی لاکان. لاکان یەکێکە لە دەروونشیکار و بیریارە ئاڵۆزەکان. «لاپەڕەیەک لە لاکان دەخوێنینەوە کە هیچی لێ تێناگەیت، دواتر قسە لەگەڵ ئەوداڵالان میلەر-دەکەیت و نەک هەر تێی دەگەیت، بەڵکو زۆر ڕوونیش دێتە بەرچاوتان و بەخۆتان دەڵێن: ئای خوایە، چۆن لە بابەتێکی وەها ڕوون تێمەگەیشتم. بۆیە پێویستە ئەوە بڵێم کە لاکانی من، هەمان ئەو لاکانەی میلەرە-ل57». چەمکەکانی وەک(ئۆبێکتی بچوکی a، ئەوی تری گەورە، ڕیاڵ، ژویسانس، خاڵی داکوتان و هتد) لەو چەمکە لاکانییە بەردەوامانەن کە ژیژەک ئیشیان پێدەکات. یەکێتییەکی پچڕاوی ناوەکیی هەیە لەنێوان ئەم چەمکانەدا. بۆ نمونە هەریەکەیان مامەڵە لەگەڵ زیادە و پاشماوە و چاڵ و خزاندا دەکەن. لەم چەمکە لاکانییانەوە لە بەهای شتە»زیادە»کان تێدەگەین. زیادە لە فیکری لاکاندا، ئەو تۆخمەی ناو شتەکانە کە بەردەوامی بە شتەکە دەدات. ڕەنگە ئەم زیادەیە هەر بوونی نەبێت و ڕەنگە گەر هەشبێت شتێکی ڕیسوا و بێبایەخ بێت. بۆ نمونە، سەبارەت بە چەمکی «ئۆبێکتی بچوکی a»: ئەم ئۆبێکتە برینییە لە بابەتەی کە ئارەزوومان بەردەوام بێت، بەبێ ئەم ئۆبێکتە پرۆسەی ئارەزوکردن دەوەستێت، بۆیە نابێت بگەینە ئەم ئۆبێکتە، گرنگ ئەوەیە هەیە و هەبوونەکەشی جۆرێکە لە ونبوون. ونبووە پێش ئەوەی بوونی هەبووبێت. مرۆڤ یان سوبێکت هەمیشە بەدوای ئەم ونبوەدا دەگەڕێت. ئەم ئۆبێکتە جۆرێکە لە زیادەی گرنگ، بۆ نمونە ژیژەک باس لە بۆچوونی ئێمە دەکات سەبارەت بە مەعشوقەکانمان. ئێمە دەڵێین، مەعشوقەکەمم زۆر بەدڵە، بەس خۆزگە دەنگی بەو جۆرە نەبووایە، یان فلان شێوەی بە جۆرێکی تر بوایە، واتە خاڵێکی نەخوازراو لە مەعشوقدا هەیە و جێی ڕەزامەندیی ئێمە نییە. ژیژەک پێیوایە ئەم خاڵەیە وادەکات کە ئێمە تەحەمولی مەعشوق بکەین و وەک مەعشوق قبوڵی بکەین.

ژیژەک سەبارەت بە نوسین دەڵێت«ڕقم لە نوسینە. زۆر بێزارم لە نوسین-نازانن چەندە. کاتێک دەگەمە کۆتایی کارێک، وادێتە بەرچاوم کە بەڕاستی نەمتوانیوە ئەو شتە بڵێم کە دەمویست. دەبێت دەست بە کارێکی نوێ بکەم-ئەمە کابوسێکی تەواوە بۆ خۆی، بەڵام لەڕاستیدا شێوازی نوسینی من لەسەر جۆرە هونەرێکی وەسواسیی خۆدوورگرتن لە کردەی نوسین بەندە. من هیچکات بەو تێڕوانینەوە شتێک نانوسم کە بڕیارە بینوسم...-لەگەڵ گلین دالی ل69».

تۆنی مایەرز پێیوایە کە ژیژەک بە مینۆدی دیالەکتیکی هیگڵی کاردەکات...پێچ لێدانە زەینییەکان دەبینێت و دەخوێنێتەوە. سیفەتی دیالەکتیکیش ئەوەیە کە لۆچەکانی زەین ئوتو دەکات، ئەوەی بە حەماقەتی ئێمەدا تێدەپەڕێت، دەیوەستێنێت و دەیهێنێتە سەرەوە. نمونەی ئەم جۆرە ئیشکردنە لای ژیژەک زۆرە. بە دیوێکی تردا دیالەکتیکی ناو نەست دەخاتەگەڕ. ئەوەی نەست دەیلێت دەشێت یەکێک لە لۆچەکانی زەین بێت، کەمتر یان زیاتر. یان بەمانا لاکانییەکە نەست دێتەدەرەوە و لە ناو یاسا و زمان و هەڵسوکەوتەکانماندا خۆی پیشاندەدات. بە دەربڕینێکی تر، ناوەوە دێتەدەرەوە. ڕەنگە هەر ئەمەش جیاوازییەکی گرنگیی نێوان دەروونناسی و دەرونشیکاری بێت. لە دەروونناسیدا هەست و ڕەفتارەکانی مرۆڤ لەناوەوە ئیشی خۆیان دەکەن، بەڵام لە دەرونشیکاریدا لەوە تێدەگەین

که دەکرێت مرۆڤ ناوەوە و هەست و ئیمانی خۆی بنێرێت بۆ دەرەوە، بۆ ناو ئەوانی تر، بۆ سەر دەزگا و شمەکەکانی دەرەوە. ڕەنگە پێکەنینی تۆمارکراوی ئیڤییەکان نمونەیەکی باش بن بۆ ئەوەی کە شتێک لە دەرەوەوە هەیەو هەستەکانی ئێمە ئەزمون دەکات و لەجێی ئێمە پێدەکەنێت، یان دۆعای تبنیەکان کە پارچەیەک کاغەزی دۆعا دەخەنە ناو خلۆکەیەکەوە و لە دەرەوەی خۆیانەوە دەیسوڕێننەوە.

نمونەیەک بۆ یەکەمیان: لە بەشێکی کتێبی «سوبێکتی ختوکاوی»دا باس لە بانگەشەی دونیای بێ ژن و بێ کرێکار دەکات. ژیژەک دەرهەق بەو کەسانەی کە خۆیان بە ڕادیکاڵ دەزانن و دەڵێن، دەبێت دونیایەکی بێ سەرمایەدار درووستببێت وەک لای کرێکارەکان هەیە، یان دونیایەکی بێ پیاو درووستببێت وەک لای فیمینیستەکان هەیە، دەڵێت کێشەی ئەمانە ئەوەیە، کە نەیانتوانیوە زۆر ڕادیکاڵ بن. بۆ نمونە ئەمانە ئەو (ناوەند) ـەیان فەرامۆشکردووە کە تۆ دەکات بە کرێکار یان ژن، بە مانایەکی تر گەر سەرمایەدار نەبێت تۆ چۆن دەتوانیت ببیت بە کرێکار و گەر پیاویش نەبێت چۆن توانیوتە ژن بیت.

بۆ دووەمیش، کاتێک بە مەعشوقەکەم دەڵێم: چاوت دەرچێت من دونیایەک خۆشم دەوێیت، تۆش کەیفی خۆتە. ئەمە هاوکات هەڵگری وەلامی مەعشوقیشە. بۆ؟ چونکە ناڕاستەوخۆ پێموتووە من گەر هێندە تۆم خۆش بوێت، خوا دەتگرێت تۆش هێندە منت خۆشنەوێت!. ئەمە بەکارهێنانی دوو دەربڕینە لە یەک دەربڕینی دوو سەرەوە.

ژیژەک بۆچی نوکتە دەگێڕێتەوە؟ چونکە نوکتە دەگێڕێتەوە. ئەمە بابەتیترین وەڵامە بۆ ئەو پرسیارە، چونکە پرسیارەکە لە بنەڕەتەوە دەیەوێت کارکرد و ئەنجامێکی وا بداث بە دەستەوە. بە مانایەکی تر، پرسیارەکە نایەوێت وەڵامێک جێبهێڵێت، کە زەینی خوێنەر بۆ لای ڕەگەزگەلی ئایدۆلۆژی و سوکەڵە بڕوات، تەنانەت ژیژەک خۆی زۆر قەشەنگ ئەم خاڵە دەگەیەنێت. دەڵێت: کاتێک خاڵێک یان مەسەلەیەک لە ڕێگەی تەوس و تەنزەوە دەخرێتە ڕوو، کاریگەری لە سەر

ژیژەک

ساڵی دەیەم .... ژمارە (٤٤) ئایاری ٢٠١٤

گۆڤارێکی فکری، فەلسەفییە، دوو مانگ جارێک دەردەچێت

میتۆدی ئایدیالیستی، هەمیشە ژمارەیەکی زۆر نمونەی دەوێت، چونکە هیچ تاکە نمونەیەك کافی نییە

بەرامبەر و خوێنەر و دوێنەر دادەنێت، چونکە لەو ساتەوەختەدا کارکردی ئایدۆلۆژییانە و گاڵتەجاڕیی (سینیزم) دەرباری مەسەلەکە دەگاتە کەمترین ئاستی خۆی، واتە لەڕێگەی نوکتەوە، گاڵتەجاڕییە لاوەکییەکان نەفی و پاسیڤ دەکرێت. جگە لەمەش، بۆشایی و کەم و زیادییەک هەیە لەنێوان نوکتە و بابەتەکەی، یان ئەوەی ژیژەک دەڵێت: نمونە، نمونە و بابەتەکەی. هۆیەکی تریش ئەوەیە کە خۆی باسی دەکات:«لایەنێکی تری ئارەزووی من بۆ نمونە ئەوەیە، کە دەمەوێت ئاسە و ئارەزووی زیادەڕۆیانەی خۆم دەرهەق بە نمونە خۆشەویستەکانم بچەپێنم. کێشەکە ئەوەیە، بێگومان من جۆرە خەسڵەتێکی » سو پە ر ئیگۆ یی » م هەیە-سوپەرئیگۆیەکی بنەڕەتی، کە هەر چێژێکی ڕاستەوخۆ قەدەغەیە بۆی...بۆنمونە، ناتوانم ڕاستەوخۆ چێژ لە فیلمێکی پۆلیسیی باش وەربگرم، تەنیا ئەو کاتە چێژوەردەگرم کە بتوانم بڵێم: ئۆکەی، ڕەنگە بتوانم سود لەم فیلمە ببینم وەک نمونە-هەمان، ل71».

زۆرجار بەر نوکتە و نمونەی دووبارە و چەندبارە دەکەوین لە نوسینەکانی ژیژەکدا، بەڵام خۆی لە گفتوگۆیەکدا وەڵامی ئەمەدەداتەوە و ئاماژە بۆ ئەوە دەکات، کە هەر جارە و تەفسیرێکی جیاوازی ئەو نمونانە دەکات، واتە لای ژیژەک هەر نمونەیەک شتێکی زیاتری لە خۆیدا هەڵگرتووە و دەکرێت بۆ زیاد لە وێستگە و شوێنێک بەکاربهێنرێت: نمونە هەمیشە زیادەیەکی لەگەڵدایە. نمونە شتێکی سادە و وێنەیی نییە کە تیۆریچک و تێزێکی پێ پیشان بدەین. نمونە ڕیشەیەکی قووڵی فەلسەفیی هەیە و بەشێکی سادە و ساکار نییە لە تێزێک. ژیژەک لە مشتومڕێکدا لەگەڵ فەیلەسوفی ئەرجەنتینی لاکلاو-دا دەڵێت«کەسی ماتریاڵیست ئەو ئینتیمایەی هەیە کە نمونەیەک چەندبارە بکاتەوە و هەمیشە بە قەلەق و وەسواسەوە بگەڕێنەوە سەر هەمان نمونە-لەسنایشی پۆپۆلیزمدا-ل229»،ئەنانەت باس لە نمونە دەکات لە ڕوانینی ئەفلاتونیدا«لە ڕوانینی ئەفلاتونیدا نمونەکان هەمیشە نوقسانن، هیچکات نابنە پیشاندەری شنەکەی خۆیان، بۆیە دەبێت وریا بین کە نمونەکان زۆر بە ڕاستنوێن نەزانین، ئەمە لەکاتێکدا بۆ کەسێکی ماتریاڵیست هەمیشە لە نمونەدا شتێکی زیاتر لە شتەکەی خۆی هەیە. بەدەربڕینێکی تر، نمونە هەمیشە شتەکەی خۆی تووشی ئاوەژووبوونەوە دەکات...-ه.ل». بەپێچەوانەی ماتریالیزمەوە«میتۆدی ئایدیالیستی، هەمیشە ژمارەیەکی زۆر نمونەی دەوێت، چونکە هیچ تاکە نمونەیەک کافی نییە، دەبێت نمونەی زۆرتر دروستبکرێن بۆ پیشاندانی بەهای ترانسێندێنتاڵی ئەو ئایدیایەی، کە دەهێنرێتەوە، ئەو ئایدیایەی کە خاڵی نەگۆڕی گەڕانەوەی نمونە پەرش و خزەکانە-ه.ل».

دیالەکتیکی هیگڵی لە زۆر شوێنی نوسینەکانی ژیژەکدا ئامادەیە، واتە کاریگەریی هیگڵ لەسەر ژیژەک کاریگەرییەکی میتۆدۆلۆژییە. لەو جۆرە کاریگەرییە سست و پاسیڤانە نییە، کە هیگڵ وەک کۆپی و مردوویەک دەربکەوێت، لە ڕاستیدا زۆر کاریگەری هەن کە ناکارا و سستن. نوسەرێک دێنن و وەک خۆی و بە ڕووخساری مردووەوە لە خۆیاندا کۆپی دەکەنەوە. هیگڵ بۆ ژیژەک لەو ئاپە نییە. هیگڵی لای ژیژەک، هیگڵێکی تەڕ و تازە و زیندووە. هیگڵێکە کە دێنە ناو نوکتەوە و نوکتەی هیگڵی درووستدەکات. دیالەکتیکەکەی لە زۆر جێگادا ئامادەیە و لەزەتی نوسینی ژیژەک دەباتە ئاستێکی باڵا، ئەم ئاستە زۆرجار شەوق و چێژی سەیر لە خوێنەردا دروستدەکات. دەشێ

بۆ ڕونکردنەوەی زیاتر، مینۆد بەو کراسە زەقە بچوێنین ،کە گەر بیکەینە بەری هەر شتێکدا، ئەو شتە ڕوونتر و زیندووتر دەردەکەوێت، بێئەوەی کراسەکە وەک کراس ون ببێت.

دیالەکتیکی هیگڵی بۆ سەنتێز دەگەڕێت و بەرەنجامی ئێز و ئەنتی ئێزە. دیالەکتیکی ژیژەکی ئۆزێک جیاوازترە. لەسەر ئاوارتە و ئوخمێکی دەرکراو بەندە. ئوخمێک کە لە هەناوی شتەکەوە دەرکراوە و یەکانگیریی شتەکەی پێوە بەندە. بە دەربڕینێکی تر، پێناسەی شتەکە لەسەر ئەو ئوخمە دەرکراوە بەندە، بۆئەوەی شوناسی شتەکانمان دەستبکەوێت، دەبێت لە دەرەوەی ئەو شتەوە بۆی بگەڕێین. ئەمە بیرخەرەوەی کۆمەڵێک ئێزی لاکانیشە: من ئەوی ڕنم، ئارەزووی من ئارەزووی ئەوی ترە، من لەو جێیەم کە بیری لێ ناکەمەوە...هتد. دیالەکتیک لە نوسینی ژیژەکدا بە کۆمەڵێک ڕوخسارەوە ئیش دەکات. بۆ نمونە یەکێک لەو ڕشووخسارانە ناوی ئاپۆفاسیسە، واتە باسکردنی بێ باسکردن. بۆ نمونە: بەڵێن بێت هەرگیز پێت نەڵێم بۆچی دزیت کردووە! دیالەکتیک هەوڵ دەدات گەمەیەکی دوولایەنە لەگەڵ زمان و دەربڕین، ئەنانەت حەقیقەتیشدا بکات. دیالەکتیک هەمیشە لەسەر ناوەند و میدیۆمێک ئیشدەکات. ڕەنگە ئەم ناوەندە هەر خۆت بیت، هەر خۆت ببینەوە بە ناوەند و پردی خۆت. دیلەکتیکی ژیژەک پەیوەندییەکیشی بە «زیادە»ی فیکری لاکانەوە هەیە. هەمیشە کە «گشت-کل» پڕدەبێت، ئیدی دەشێت ئوخمە زیادەکە هەڵبێت. ژیژەک دەنوسێت«پرۆسەی دیالەکتیکی..پرۆسەیەکی ناونشینە، کە لە فەزایەکی تەواو پڕدا ڕوودەدات، فەزایەک کە ئیایدا هیچ ڕووبەڕووبوونەوەیەکی ئێکدەر لەگەڵ فەزایەکی دەرەکیی ڕادیکاڵدا ڕوونادات-ل236». بۆ نمونە گەر دیالەکتیک بدەینە پاڵ کێشەیەکی فەلسەفی و دەرونشیکاری لای ژیژەک، ئەوا دەتوانین ئاماژە بە کێشەی»ڕواڵەت و دەمامک بکەین». بەگشتی ئێمە لەسەر ئەو ئایدیایە ڕاهاتووین کە ئیشی دەمامک و ڕواڵەت برینییە لە شاردنەوەی شتێک. ژیژەک بە کۆمەکی هیگڵ و لاکان، جۆرە دیالەکتیکێک لە پەیوەندیی نێوان ڕواڵەت و ناوەوەدا درووست دەکات و دیدگامان بۆ کێشەی ڕواڵەت و دەمامک دەگۆڕێت. ژیژەک لە کتێبی»ئۆبێکتی باڵای ئایدۆلۆژیا»دا دەنوسێت:«ئەوەی کە شاراوەتەوە ئەوەیە کە شاردنەوەکە خۆی لەڕاستیدا هیچ شتێک ناشارێتەوە-ل311». کێشەکە لە نێوان کانت و هیگڵدایە، بەڵام ناچینە ناو ئەو وردەکارییانەوە. لە پشتی پەردە و ڕواڵەتەکەوە «هیچ» بوونی نییە. بەس هەر ئەم هیچەیە، کە دەبێتە ناوەند و میدیۆمی خۆی، واتە هیچەکە فریوماندەدات کە شتێک خۆی شاردۆتەوە. ئەنانەت لای هیگڵ، سوبێکت برینییە لەم هیچییەی پشتەوەی پەردەکە، کەواتە«دەرکەوتە دەتوانێت ڕێک خستنەڕووی خۆی لە قاڵبی درۆیەکدا، حەقیقەت بڵێت-ل316». دەرکەوتنی حەقیقەت، لەڕێگەی درۆیەکی بەناڵەوە جۆرێکە لە دیالەکتیک. بۆ نمونە بەپێی ئەم نوکتەیە ڕوونتردەردەکەوێت: جولەکەیەک هاوڕێیەکەی خۆی سەرزەنشت دەکرد کە «بۆچی پێمدەڵێی دەڕۆم بۆ کراکێف نەک لۆمبێرگ. لەکاتێکدا دەتەوێت بڕۆیت بۆ کراکێف؟!»، واتە دەیویست بڕوات بۆ کراکێف، بەڵام بە هاوڕێکەی دەوت دەڕۆم بۆ کراکێف، بۆ ئەوەی هاوڕێکەی وابزانێت درۆدەکات و دەڕوات بۆ لۆمبێرگ.

ژیژەک پێیوایە ئایدۆلۆژیا هەرگیز کۆتایی نایەت، ئەنانەت بەشێکە لە واقیع خۆی. ئەمڕۆ ئایدۆلۆژیا هاتۆتە ناو کار و ڕەفتارەکانی هەمووماناەوە. پێناسە مارکسییەکە بۆ ئایدۆلۆژیا برینی بوو لە»هۆشیاریی درۆیینە»، واتە نازانین کە کارێک ئەنجام دەدەین و هۆشیارییەکی ساختەمان بەرامبەری هەیە، بەڵام ئەمڕۆ ئەم پێناسەیە ئاوەژوو بۆتەوە. سیستەم وای کردووە کە دەزانین کاری ئایدۆلۆژی ئەنجامدەدەین و هەر ئەنجامیشی دەدەین، واتە هۆشیاریی ڕشاسنەقینەمان بۆ شتەکە هەیەو هەر دەشیکەین. بۆ نمونە کاتێک دەڕۆین بۆ زانکۆ و دەوام، دەزانین سیستەم ئازە دەکەینەوە و هەر دەشڕۆین، یان ئەنانەت کاتێک «سێوێکی ئەندامی» دەکڕین، ئەوا کارێکی ئایدۆلۆژی ئەنجام دەدەین.